

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 11. mai 2021
(OR. en)

8550/21

AGRI 208
AGRILEG 99
SEMENCES 24
PHYTOSAN 15

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Uuring selle kohta, millised on liidu võimalused ajakohastada taimse paljundusmaterjali tootmist ja turustamist käsitlevaid kehtivaid õigusakte – <i>Arvamuste vahetus</i>

Delegatsioonidele edastatakse lisas eesistujariigi taustteave eespool nimetatud teemal toimuvaks arvamuste vahetuseks nõukogu (põllumajandus ja kalandus) 26.–27. mai 2021. aasta istungil.

TAUSTTEAVE**Võimalused ajakohastada taimse paljundusmaterjali tootmist ja turustamist käsitlevaid ELi õigusakte – komisjoni uuringu järeelmeetmed**

1. Taimsel paljundusmaterjalil on oluline roll säästvama, tootlikuma ja mitmekesisema ELi põllumajanduse saavutamisel. Uued ja täiustatud taimesordid on põllumajandustootjate jaoks olulised, et tagada suurem tootlikkus ja parem toidukvaliteet, kohaneda kliimamuutustega ning tõrjuda taimekahjustajaid, vähendades taimekaitsevahendite kasutamist.
2. Metsapaljundusmaterjal on uute metsade loomise ja olemasolevate metsade taasmetsastamise lähtepunkt. Globaalne soojenemine avaldab juba praegu negatiivset ja üha suuremat mõju Euroopa metsadele, nihutades biogeograafilisi piirkondi põhja poole ja kõrgemal olevatele aladele.
3. Hiljutised arengud näitavad selgelt, et taimse paljundusmaterjali ja metsapaljundusmaterjali abil on vaja edendada Euroopa roheline kokkuleppe ja sellega seotud strateegia „talustaldrikule“, ELi kliimamuutustega kohanemise strateegia, bioloogilisele mitmekesisuse strateegia, Euroopa digistrateegia ja uue ELi metsastrateegia eesmäärke.
4. Nõukogu palus komisjonil esitada uuringu selle kohta, millised on võimalused ajakohastada taimse paljundusmaterjali tootmist ja turustamist käsitlevaid ELi õigusakte (taimset paljundusmaterjali käsitlev uuring). Komisjon esitas selle uuringu 29. aprillil 2021.
5. Taimset paljundusmaterjali käsitlev uuring, mis hõlmab nii taimset paljundusmaterjali kui ka metsapaljundusmaterjali, on viimane etapp rohkem kui kümme aastat tagasi alanud protsessis. Komisjon võttis 2013. aasta mais vastu taimse paljundusmaterjali tootmist ja turustamist käsitleva määruse ettepaneku. Euroopa Parlament lükkas selle ettepaneku 2014. aastal tagasi, kuna leidis, et üks määrus ei saa hõlmata nii taimset paljundusmaterjali kui ka metsapaljundusmaterjali, ning ka mõne muu probleemi tõttu. Komisjon võttis 2015. aastal ettepaneku tagasi. Sel ajal kutsus nõukogu komisjoni üles töötama välja muudetud ettepaneku, milles on sisulisi muudatusi.

6. Taimse paljundusmaterjali ja metsapaljundusmaterjali tootmise ja aretuse alal on viimastel aastatel toimunud uued tehnilised arengud. Samas nõutakse järjest rohkem, et põllumajandus ja metsad oleksid kestlikud, kohanemist kliimamuutustega ja nende mõju leevendamist, ning järjest rohkem on vaja säilitada traditsioonilisi sorte ja arendada mahepõllumajandusele kohandatud sorte.
7. Taimset paljundusmaterjali käsitlev uuring kinnitab, et taimset paljundusmaterjali käsitleva 2013. aasta ettepaneku ettevalmistustöö peamised järeldused on ka praegu üldiselt asjakohased. Samuti tehakse selles kindlaks uued väljakutsed, milles kajastuvad selles valdkonnas pärast 2013. aastat toimunud arenguid.
8. Taimset paljundusmaterjali käsitlevas uuringus tehakse kindlaks järgmised peamised probleemid kehtivates õigusaktides:
 - Mitme aastakümne jooksul välja töötatud killustatud õigusaktid põhjustavad ebaühtlust turustamist käsitlevate direktiivide vahel, jätavad ruumi tõlgendamiseks ja soodustavad ebaühtlast rakendamist.
 - Keerukad ja jäigad menetlused takistavad tehniliste muudatuste tegemist ja viivad kohmaka otsustusprotsessini.
 - Kehtiva õigusraamistiku jäikus raskendab sünergia loomist teiste poliitikavaldkondadega, eelkõige roheline kokkuleppe ja sellega seotud strateegiatega.
 - Puudub ühtlustatud ja riskipõhine ametliku kontrolli raamistik.
 - Praegune õigusraamistik ei võimalda võtta arvesse kõiki teaduse ja tehnika arenguid, mis takistab teaduslike ja tehniliste edusammude kaudu saadud taimse paljundusmaterjali ja metsapaljundusmaterjali turulepääsu.
9. Taimset paljundusmaterjali käsitlevas uuringus on tehtud kindlaks järgmised variandid nende probleemide lahendamiseks:
 - **Variants 0: Tegevusetus**

Keskenduda õigusaktide rakendamisele viisil, mis võtab arvesse Euroopa roheline kokkuleppe ja strateegia „Talust taldrikule“ eesmäärke.
 - **Võimalus 1: Parandada menetlusi ja õigusaktide sidusust ning võtta kasutusele sihtotstarbelised meetmed kestlikkuse suurendamiseks**

See võimalus hõlmaks direktiivide muutmist, et ühtlustada nende ülesehitust ja otsustamismenetlusi, ning meetmete võtmist kestlikkuse toetamiseks.

- **Võimalus 2: Paindlikkus tehnoloogia arenguga kohanemiseks, geneetilistele ressurssidele juurdepääsu parandamiseks ja kestlikkuse eesmärkide sidusaks saavutamiseks**

See võimalus vastab terviklikumalt vajadusele suurendada kestlikkust ja bioloogilist mitmekesisust ning kohaneda kliimamuutustega ja neid leevendada. Selles võetakse arvesse põllumajandustootjate vahelise seemnevahetuse eripära ning see võimaldab õigusaktide hõlpsat kohandamist teaduse ja tehnika arenguga. See hõlmab kahte allvarianti – 2A ja 2B –, milles käsitletakse erinevaid poliitikavalikuid direktiivide kohaldamisala, ettevõtjatele ja pädevatele asutustele võimaldatava paindlikkuse ulatuse ning ametlike kontrollide suhtes.

10. Komisjon leiab, et taimse paljundusmaterjali ja metsapaljundusmaterjali valdkonnas on vaja võtta meetmeid, et võtta arvesse viimaseid teaduslikke arenguid ja probleeme, mis olid nõukogu taotluse aluseks ja mida taimset paljundusmaterjali käsitlev uuring veelgi kinnitab.
11. Komisjon on jõudnud järeldusele, et on piisavalt andmeid ja teaduslikku alust poliitikameetmete võtmiseks, mis eeldab ka mõjuhindangu tegemist. Seetõttu kavatses komisjon pärast mõjuhindangu tulemuste nõuetekohast arvessevõtmist võtta vastu seadusandliku ettepaneku, millega vaadatakse läbi kehtiv õigusraamistik.
12. Ministritel palutakse osaleda 26.–27. mail 2021 toimuval põllumajanduse ja kalanduse nõukogu istungil arvamuste vahetuses, mis põhineb järgmistel küsimustel.
 - a) *Kas taimset paljundusmaterjali käsitlevas uuringus on tuvastatud kõik asjaomased probleemid?*
 - b) *Kas Teie arvates on vaja võtta meetmeid ja kui jah, siis milline peaks olema ettepaneku ambitsioonikus tuvastatud probleemide lahendamiseks?*
 - c) *Kas tuleks kaaluda täiendavaid variante?*